

Richtlijn Vorzieningenbijdrage

Wat is de voorzieningenbijdrage?

De voorzieningenbijdrage is een bijdrage vanuit de SNL voor het onderhouden van voorzieningen zoals wandelpaden, fietspaden, bebording, banken, wandel- of fietsbruggen en/of parkeerterreinen. Deze voorzieningen kunnen nodig zijn in het kader van de verplichte openstelling van terreinen die een SNL-beheersubsidie ontvangen. Voorheen werd deze voorzieningenbijdrage ook wel aangeduid als de recreatiesubsidie.

Terreinen in eigendom bij overheden zoals gemeenten, waterschap en Rijksvastgoedbedrijf moeten wel zijn opengesteld, maar komen níet in aanmerking voor een voorzieningenbijdrage.

- Alle terreinen die een beheersubsidie ontvangen, moeten in principe 358 dagen per jaar zijn opengesteld.
- In bepaalde gevallen kunnen terreinen jaarrond zijn vrijgesteld van de openstellingplicht, maar dan ontvangt men ook geen voorzieningenbijdrage.
- Met ingang van het beheerjaar 2023 is het ook mogelijk dat provincies wel een voorzieningenbijdrage verstrekken voor gebieden die in de basis zijn opengesteld voor het publiek, maar die uitsluitend met het oog op natuurbescherming tijdelijk moeten worden gesloten.

Toelichting op de Openstelling van een terrein

Alle terreinen die SNL-beheersubsidie ontvangen, moeten 358 dagen per jaar worden opengesteld. Met de openstellingsplicht wordt beoogd dat het terrein toegankelijk is om te genieten van de aanwezige natuurwaarden. Dat betekent dat het terrein minimaal is opengesteld voor wandelaars (waaronder nordic walkers, hardlopers, trimmers of joggers), die niet in georganiseerd (groeps) verband het opengestelde terrein willen bezoeken.

De beheerder heeft de plicht om geen gedrag te gedogen dat afbreuk doet aan de instandhouding van de natuur- en landschapsbeheertypen. Als schade dreigt te ontstaan vanwege de recreatiedruk kunnen beheerders vanwege overlast in het gebied (door geluid, drukte, afval etc.) voorzorgsmaatregelen treffen om het gebied te beschermen. Denk aan tijdelijke sluiting van het gebied, de inzet van een BOA, of het beperken van groepen, organisaties of sporters.

Het is dus aan de terreinbeheerder zelf om te bepalen hoe men om wil gaan met andere bezoekers dan wandelaars. Bij bijvoorbeeld grote groepen, hondenuitlaatservices, ruiters of mountainbikers is het aan de terreinbeheerder zelf hoe deze hiermee om wil gaan. Dit geldt niet alleen voor de vraag of de terreinbeheerder ze wil toelaten, maar ook of hij er een financiële vergoeding voor wil vragen.

Toelichting op de Toegankelijkheid van een terrein

De openstellingsplicht betekent niet dat het gebied overal vrij en onbeperkt toegankelijk moet zijn. Een terrein is toegankelijk als er in het terrein op bestaande wegen gelopen, gefietst of gevaren kan worden zonder dat er gevaarlijke situaties ontstaan. Voorbeelden van niet toegankelijke terreinen zijn moerassen en trilveen. De SVNL stelt geen eisen ten aanzien van 'voldoende' wegen en paden. In de praktijk betreft het de aanwezige paden bij de start van de SNL-aanvraag. Als er vanwege redenen zoals bijvoorbeeld begrazing een hek om het terrein staat, moeten er klaphekken zijn voor wandelaars of rasters voor fietsers. In de meeste gevallen zijn paden aanwezig en zal de toegang beperkt zijn tot die paden (veelal ter bescherming van de natuurwaarden). Waar geen paden aanwezig zijn, bestaat soms wel de mogelijkheid voor 'struinnatuur'. Overigens kunnen terreinen ook beleefbaar zijn vanaf paden of wegen langs de terreinen.

Wat zijn de verplichtingen bij het ontvangen van een voorzieningenbijdrage?

Aan het ontvangen van de voorzieningenbijdrage zijn de volgende voorschriften verbonden:

1. De ontvanger van de voorzieningenbijdrage onderhoudt de aanwezige wegen, vaarwegen en paden, alsmede banken, bruggen etc.
2. Het natuurterrein is voldoende toegankelijk en bevat voldoende wegen, vaarwegen en paden die recreatief gebruik mogelijk maken.
3. De ontvanger van de voorzieningenbijdrage verleent - indien van toepassing - medewerking aan de aanleg, markering en het beheer van doorgaande routes voor wandelen en fietsen in het kader van de lange-afstand wandelpaden (LAW's) en landelijke fietsroutes (LF).
4. Borden die de toegang tot het SNL-terrein ontzeggen zoals verboden toegang / rustgebied / natuurterrein / vogelreservaat zijn verboden wanneer men geen ontheffing heeft van de openstellingsplicht. Ook afsluiten met hekken en/of slagbomen is niet toegestaan zonder ontheffing.

Wanneer is een terrein jaarrond uitgezonderd van de openstellingsplicht?

Als men SNL-beheerssubsidie ontvangt, zijn er een paar redenen (uitzonderingen) op grond waarvan een jaarrond vrijstelling voor de verplichting tot openstelling kan gelden. Ofwel: men mag het terrein afsluiten, bijvoorbeeld met bordjes 'Verboden toegang'. Dat volgt uit een aantal artikelen van de Provinciale Subsidieverordening. (Delen van) Terreinen kunnen zijn vrijgesteld van de verplichte openstelling van 358 dagen per jaar omdat:

- a. sluiting nodig is bij of krachtens de Wet natuurbescherming;
- b. het terrein naar zijn aard buiten macht van de subsidieontvanger niet toegankelijk is;
- c. er bescherming van de persoonlijke levenssfeer noodzakelijk is tot een maximum van één hectare;
- d. het terrein vrijgesteld is op grond van het provinciale Natuurbeheerplan.

Deze terreinen ontvangen dus wél de beheerssubsidie, maar uiteraard geen voorzieningenbijdrage.

Wanneer is een terrein tijdelijk uitgezonderd van de openstellingsplicht?

De openstelling van het terrein is afhankelijk van het behoud en de bescherming van de aanwezige natuurwaarden. In bepaalde gevallen gaat de instandhoudingsplicht van het beheertype dan ook voor op de verplichting tot openstelling. Daarom biedt de nieuwe Subsidieverordening Natuur en Landschap (SVNL) van de provincies met ingang van 2023 de mogelijkheid om terreinen maximaal 6 maanden per jaar af te sluiten. Denk aan afsluitingen ter bescherming van broedseizoen voor vogels, de bronsttijd voor het edelhert, of een periode van het jaar waarin de vegetatie kwetsbaar is voor betreding. De maximale periode van 6 maanden hoeft niet aaneengesloten te zijn. De ecologische omstandigheden in het gebied zijn bepalend.

Het gaat hierbij dus om een tijdelijke vrijstelling van de openstellingsplicht. Onder deze tijdelijke vrijstelling kan de eigenaar wél de voorzieningsbijdrage (blijven) ontvangen.

U wilt uw terrein een deel van het jaar afsluiten, en nu?

Als u een terrein tijdelijk wil afsluiten, moet u een onderbouwing aanleveren van een ecologisch deskundige waarom dit vanuit natuurbehoudsoogpunt noodzakelijk is, en in welke periode het terrein vrijgesteld moet zijn van de openstellingsplicht. Aanvragen zonder ecologische onderbouwing kunnen door de Bosgroepen niet in behandeling worden genomen. Deze gegevens levert u aan de projectleider SNL van uw Bosgroep. In overleg met de provincie zal worden beoordeeld of de tijdelijke afsluiting terecht is en gehonoreerd wordt.

Deze richtlijn is onderdeel van het Kwaliteitshandboek SNL-certificering van de Unie van Bosgroepen. Voor vragen over het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) kunt u contact opnemen met de Unie van Bosgroepen. Voor specifiek advies over het beheer van uw terrein kunt u contact opnemen met de Bosgroep in uw regio. Zie ook de Algemene introductie op de Beheerrichtlijnen (bosgroepen.nl/beheerrichtlijnen) en de Index NL (bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/index-natuur-en-landschap).

Niets van deze uitgave mag worden overgenomen zonder toestemming vooraf door de auteur.
Tekst en beeld: Bosgroepen, 2023 | bosgroepen.nl | 0318-672628